לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ, סגנית נשיא

בעניין: **ניצן רובינשטיין**
ע"י ב"כ עוה"ד אבישי פלדמן ואח' **המבקש**

נ ג ד

1. לחמג'ון דונר מסעדות בע"מ
2. נ. ר. ג. יסמין יצור ושיווק מוצרי מזון בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד דרור סברנסקי ואח' **המשיבות**

פסק דין

1. לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית, בקשה לפי ס' 18 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

התובענה והבקשה לאישורה

2. המבקש הגיש נגד המשיבות בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה בטענה שהמשיבות מוכרות אוכל מוכן שנארז ונשקל במקום מבלי להפחית את משקל האריזה ממשקל המוצר, ומבלי להפריד בין מחיר המוצר ומחיר האריזה. זאת בניגוד להוראות ס' 2 וס' 17ב' לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 ובניגוד להנחיית הממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן. נטען כי אופן התנהלות המשיבות מקימה למבקש ולחברי הקבוצה עילות תביעה של הטעיה צרכנית, הפרת חוזה, עשיית עושר ועוד, מכוחן הם זכאים לסעד המורה למשיבות לחדול מן הגביה הבלתי חוקית ולפצות את חברי הקבוצה בגין הנזק הממוני שהוסב להם.

3. המשיבות טענו בתשובתן כי הן פעלו בהתאם לדין ובתום לב, בהתאם לייעוץ משפטי שניתן להן, ותלו שלטים המיידעים את לקוחותיהן כי הן אינן מפחיתות את משקל האריזות ולפיכך לקוחותיהם לא הוטעו. נטען כי פרקטיקה זו אף אושרה ע"י בית המשפט בפסק הדין שניתן בבש"א 1507/08 פריד נ' חברת מגדניות נאמן בע"מ (7.10.08), שם אישר בית המשפט הסתלקות בבקשת אישור דומה, בה הוסכם כי תליית שלט המיידע על אי הפחתת משקל האריזות היא התנהלות ראויה. עוד נטען כי עם פרסום הנחיית הממונה על הגנת הצרכן, אשר

אמנם ניתנה בשנת 2012 אך פורסמה כדין בשנת 2019, חדלו המשיבות משקילת האריזות עם מוצרי המזון.

4. הצדדים פנו לגישור שבסיומו הגישו לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. לאחר דיון שנערך בבקשה ושמיעת הערות בית המשפט, הוגשה בקשה מתוקנת לאישור הסדר פשרה שפרטיה כדלהלן.

<u>הבקשה לאישור הסדר הפשרה</u>

5. על פי הסדר הפשרה, הקבוצה המיוצגת תכלול כל לקוח שרכש מהמשיבות או מי מהן ממוצרי האוכל שנשקלו על ידן, מיום 7.3.12 ועד למועד פרסום ההודעה בדבר הגשת הבקשה לאישור הסדר הפשרה, ואשר בעת המכירה לא הופחת משקל האריזה ממשקל המוצר הנרכש.

6. בגדרו של ההסדר הצהירו המשיבות כי כבר מיום 1.5.19 חדלו משקילת האריזות עם מוצרי המזון. המשיבות מפחיתות את משקל האריזה ממשקל המוצר בעת שקילת מוצרי המזון, ולדבר ניתן ביטוי בחשבונית הניתנת ללקוח. המשיבות הוסיפו והתחייבו להמשיך ולפעול בדרך זו גם להבא.

7. באשר לנזקי העבר, הסכימו הצדדים כי שיעור ההשבה לחברי הקבוצה יעמוד סך 700,000 ₪, זאת בהתבסס על נתוני המשיבות ותחשיב שהוגש לבית המשפט וכן על סיכוני וסיכויי התובענה. סכום זה יושב לחברי הקבוצה ולציבור בשלושה אופנים: האחד, 25% מסכום ההשבה יינתן ללקוחות המשיבות כהנחה כספית בעת הרכישה, זאת באמצעות מתן הנחה של 3% ממחיר הקניה. הוצהר כי המשיבות לא יעלו את מחיר המוצרים ועד לסיום ההשבה אלה יעמדו על מחירם ביום הגשת הבקשה לאישור הסדר פשרה. השני, 37.5% מסכום ההשבה יינתן ללקוחות בדרך של הענקת מוצרים ללא עלות בכל רכישה בהתאם לרשימת מוצרים שצורפה לבקשת האישור (נספח 3), שעלות כל אחד מהם היא 13.4 ₪. השלישי, 37.5% מסכום ההשבה ייתרם לגופים ראויים, כפי שפורטו בנספח להסדר הפשרה (נספח 4), על דרך של העמדת תקציב להזמנת מזון מתוך תפריטי המשיבות ועל פי המחירים הנקובים בהם. הוסכם כי סכום ההשבה יושב בתוך 24 חודשים ממועד אישור הסדר הפשרה, כאשר לא יאוחר מ-12 חודשים ממועד אישור ההסדר תושלם לפחות מחצית ההשבה. סכומים שלא יושבו לציבור תוך התקופה האמורה יועברו לקרן שהוקמה מכוח ס' 27א לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006.

8. הוסכם כי המשיבות יעדכנו את המבקש ואת בית המשפט אחת לתשעה חודשים על התקדמות ההשבה: הסכום שהושב לציבור באמצעות הנחה, הסכום שהושב באמצעות מתן מוצרים, והתקציב שהועמד לעמותות ואופן ניצולו ע"י כל אחת מן העמותות.

9. באשר למעשה בית דין הוסכם כי ההסדר יהווה מעשה בית דין כלפי כל חברי הקבוצה ביחס לכל העילות שהועלו בבקשת האישור.

10. הצדדים הוסיפו והמליצו כי סכום הגמול למבקש יעמוד על סך 20,000 ₪ בצירוף מע"מ, וכי שכ"ט עו"ד לבא כוחו יעמוד על סך 120,000 ₪ בצירוף מע"מ.

11. בגדרו של ההסדר ביקשו הצדדים פטור מתשלום חלקה השני של אגרת בית המשפט.

<u>פרסום והעדר התנגדויות</u>

12. בהחלטתי מיום 2.12.20 הוריתי על פרסום הודעה בדבר הגשת הבקשה לאישור הסדר פשרה בעיתונות, ועל משלוח הבקשה לממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן וליועץ המשפטי לממשלה. במסגרת ההודעה שפורסמה פורטה הגדרת הקבוצה ועיקרי הסכם הפשרה. לאחר הפרסומים לא הוגשו התנגדויות מטעם חברי הקבוצה, ואף לא אחד מבין חברי הקבוצה ביקש שלא להימנות עמה לעניין הסדר הפשרה.

13. היועץ המשפטי לממשלה הודיע לבית המשפט כי גורמי המקצוע במשרד המשפטים וברשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן לא מצאו לנכון להתנגד להסדר הפשרה המוצע. יחד עם זאת, ראו להעיר מספר הערות. באשר להענקת מוצרים ללא עלות ללקוחות בעת הרכישה, צוין כי יש להעדיף הענקת הפיצוי בדרך של מתן הנחה בעת הרכישה, ומכל מקום יש לפרסם כי המוצר ניתן ללא עלות בשל הסדר פשרה בתובענה ייצוגית על מנת שהענקת המוצר לא תהווה כלי שיווקי. צוין עוד כי יש לידע את העמותות כי מדובר בתרומה הניתנת בגדרו של הסדר פשרה בתובענה ייצוגית. היועץ המשפטי לממשלה הוסיף והתנגד לבקשת הצדדים למתן פטור מתשלום חלקה השני של אגרת בית המשפט בהעדר טעמים מיוחדים למתן הפטור.

14. בתגובתן לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ציינו המשיבות כי אין הן מתנגדות ליידוע הלקוחות על כך שהמוצרים ניתנים כפיצוי במסגרת הסדר פשרה בתובענה ייצוגית, וכי המידע יובא על גבי שילוט שיוצב בסמוך לקופות. הן אינן מתנגדות גם שמידע זה יובא לפני העמותות, והדבר ייעשה במכתב שיישלח לעמותות ע"י המשיבות. באשר להסבת מתן המוצרים למתן הנחות צוין כי הטבה זו נקבעה במסגרת איזון שנערך ע"י הצדדים בהסדר הפשרה, כאשר חלק מן הפיצוי ניתן בדרך של הנחה ממחיר הקניה, וחלק ע"י מתן מוצר ללא עלות מתוך שלושה

מוצרים לפחות שיוצעו ללקוחות. המשיבות סבורות כי מתן מוצר ללא עלות בעת הרכישה מהווה פיצוי הולם לחברי הקבוצה, לצד יתר רכיבי הפיצוי המוסכמים.

15. בשים לב לטיב ההסדר, ומאחר שבחינת ההסדר אינה דורשת מומחיות או חישובים כלכליים מורכבים הטעונים בדיקה, לא ראיתי להורות על מינוי בודק.

<u>דיון והכרעה</u>

16. לאחר שבחנתי את הסדר הפשרה המוצע, וכן את הנתונים שעמדו בתשתית הסדר הפשרה, הגעתי למסקנה כי הוא הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

17. הסדר הפשרה המוצע נותן מענה לסוגיה המרכזית שבדיון והיא הפחתת משקל האריזה ממשקל המוצר שנרכש מן המשיבות. באשר להפרות העבר מעניק הסדר הפשרה לחברי הקבוצה ולציבור פיצוי בגין סכומי היתר שנגבו ע"י המשיבות, תוך שקלול נתוני המכירות של המשיבות בתקופה הרלוונטית עם העובדה שהמשיבות יידעו את לקוחותיהן, באמצעות שילוט שהוצב בחנויותיהן, כי המזון נשקל עם האריזה. השבת סכומי היתר באמצעות הנחות ממחיר הרכישה ומתן מוצר ללא עלות לחברי הקבוצה, ובנוסף מתן סעד לטובת הציבור, מהווה, בנסיבות עניינו ובשים לב לסיכוני וסיכויי התובענה, פתרון ראוי והולם.

18. התוצאה היא, שאני מאשרת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין.

19. המשיבות יגישו לבית המשפט דווחים על יישום התחייבויותיהן לפי הסדר הפשרה, הנתמכים בתצהיר מנהלן ובאישור רוא"ח. הדיווחים יוגשו בהתאם להסדר הפשרה ביום 2.1.22, 2.10.22 ו-20.4.23, ויכללו את הסכום שהושב ללקוחות המשיבות באמצעות הנחה, הסכום שהושב באמצעות מתן מוצרים, והתקציב שהועמד לעמותות ואופן ניצולו ע"י כל אחת מן העמותות.

20. המשיבות יידעו את לקוחותיהן, באמצעות שילוט שיוצב סמוך לקופות, כי מתן המוצרים ללא עלות מהווה פיצוי במסגרת הסדר פשרה בתובענה ייצוגית. כן יידעו על כך את העמותות.

21. המבקש ובא כוחו יערכו ביקורות עיתיות אצל המשיבות לאורך תקופת ההסדר על מנת לוודא שהמשיבות עומדות בהתחייבויותיהן, ויגישו לבית המשפט דווח על מועדי הביקורות שערכו ותוצאות בדיקותיהם, הן בהתייחס להפחתת משקל האריזה והן בהתייחס למתן ההטבות, במועדים המפורטים בס' 19 לעיל.

22. אני מאשרת את המלצת הצדדים לעניין שיעור הגמול למבקש ושכ"ט עו"ד לבא כוחו, זאת בשים לב לטרחה שהייתה כרוכה בניהול התובענה, לתיקון התנהלות המשיבות וגובה ההטבה שהושגה לחברי הקבוצה ולפעולותיהם בפיקוח על יישום הסדר הפשרה. הגמול ושכר הטרחה ישולמו בהתאם למוסכם בהסדר הפשרה: 30% תוך 60 יום מהיום, 50% לאחר ביצוע מחצית ההשבה, ו-20% עם השלמת ההשבה.

23. לא מצאתי בטעמי הצדדים כפי שפורטו בהסדר הפשרה או בתגובת המשיבות לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, משום טעמים מיוחדים המצדיקים מתן פטור מתשלום חלקה השני של אגרת בית המשפט. לפיכך, תשולם האגרה בהתאם לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007. המשיבות ישפו את המבקש על חלקה הראשון של אגרת בית המשפט וישלמו את חלקה השני של האגרה.

24. למען הסר ספק יובהר כי אין בפסק הדין משום היתר מפורש או משתמע לסטייה מהוראות הדין.

25. אני מורה על פרסום הודעה על פסק הדין תוך 14 יום מהיום. ההודעה תפורסם בעתון יומי נפוץ ובמקומון בתחום העיר ירושלים. המשיבות יישאו בהוצאות הפרסום.

<u>מזכירות בית המשפט</u> תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים וליועץ המשפטי לממשלה (באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים), ותביא התיק לעיוני ביום 2.1.22, 2.10.22 ו-20.4.23.

ניתן היום, כ"ג ניסן תשפ"א, 05 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

גילה כנפי-שטייניץ, שופטת